

Њемачки правник и адвокат Кристијан Шмит је 12. априла 2022. године, кршењем свих правних норми међународног и унутрашњег (државног) права, наметнуо свој приватни „Налог о обустављању примјене Закона о непокретној имовини која се користи за функционисање јавне власти

“. Подсјећања ради, ријеч је о закону који је, на основу својих уставних надлежности, усвојила Народна скупштина Републике Српске у фебруару ове године, а објављен је у априлу исте године, у „Службеном гласнику Републике Српске“, број 29/22.

Прочитавши текст тог приватног Шмитовог тзв. налога, доступног на интернет порталу ОХР-а, прво чега сам се сјетио били су стихови Вилијама Шекспира у којима се каже како „Гријех у вјечном страху да сумње не даје, скривајући себе сам се одаје“. Разлог због којег су ми ови стихови најприје пали на памет у вези је са једном мимикријом којој су овај пут прибјегли господин Шмит и они који су са њим писали наведени налог. Такве мимикрије до сада није било у бројним противправним актима високих представника у БиХ, којима су наметали своје приватне тзв. законе, одлуке, налоге и друге акте.

Ради се о читавој реченици у уводу предметног налога (трећи пасус тог увода), у којој Шмит цитира став 4. Резолуције 1174 из 1998. године Савјета безбједности Уједињених нација (СБ УН). Дакле, у том ставу поменуте Резолуције, који цитира Шмит, стоји да СБ УН „понавља да је високи представник коначни ауторитет за тумачење Анекса 10 о цивилној имплементацији Мировног уговора (*Дејтонског споразума – моја опаска*) и да у случају спора може давати своја тумачења и препоруке, те доносити обавезујуће одлуке, како год оцијени да је неопходно, о питањима која је образложио Савјет за примјену мира у Бону 9. и 10. децембра 1997. године“.

У првим реакцијама домаће јавности у Републици Српској могла се чути тврдња како Шмит нема право, као што и нема, да намеће предметни налог, јер га СБ УН није именовоао за високог представника, због чега он и није високи представник у БиХ

У првим реакцијама домаће јавности у Републици Српској могла се чути тврдња како Шмит нема право, као што и нема, да намеће предметни налог, јер га СБ УН није именовоао за високог представника, због чега он и није високи представник у БиХ. Несумњива је правна основаност ове тврдње, као што је правно утемељено рећи, што се такође чује у Републици Српској, да све и да је СБ УН именовоао Шмита за високог представника, он нема овлашћење за наметање било каквих правних аката у БиХ, нити Савјет за примјену мира у БиХ може на то да га овласти, будући да ниједним извором права није прописано постојање тог савјета, усљед чега је то непостојеће тијело које као такво нема нити може имати било каква овлашћења.

Међутим, у досадашњим реакцијама из Републике Српске изостало је указивање на мимикрију Кристијана Шмита и на правну неоснованост његовог позивања на Резолуцију СБ УН 1174 из 1998. године. У чему је правна неоснованост ове мимикрије? Да би се она схватила, неопходно је подсјетити нашу јавност на релевантне одредбе Повеље УН као највишег општег правног акта у међународном праву.

Најприје је у члану 2. став 1. тачка 1) Повеље УН прописано да се Организација Уједињених нација „темељи на начелу суверене једнакости свих својих чланова“. Досљедно томе, истом повељом је, у члану 2. став 1. тачка 7), прописано: **„Ништа у овој Повељи не овлашћује Уједињене нације да се мијешају у послове који по својој суштини спадају у унутрашњу надлежност државе, нити обавезује чланове да такве послове подносе на рјешавање према овој Повељи**

“. Дакле, нико у УН, па ни СБ УН, нема право да каже да било која институција, а камоли појединац, у сувереној држави чланици УН може «доносити обавезујуће одлуке, како год оцијени да је неопходно“, којом мимикријом се послужио Кристијан Шмит 12. априла ове године, правно и морално неутемељено настојећи да свој противправни налог покрије Резолуцијом СБ УН 1174 из 1998. године.

Стога Република Српска има то уставно право, јер државне послове утврђивања и располагања државном имовином Устав БиХ није дао у надлежност ниједној институцији на ниову БиХ, већ је то право Устав БиХ прописао за ентитете, резидуалном клаузулом из члана 3. тог устава, према којој све владине (државне) функције које тим уставом нису изричито дате у надлежност институцијама БиХ, јесу надлежности ентитета

Ово стога што све претходно речено значи да је свака држава, а то је и БиХ, која је примљена у чланство УН једнако суверена на својој територији у односу на сваку другу државу чланицу УН, СБ УН, као и у односу на било коју међународну организацију или појединца. Сувереност подразумијева унутрашњу врховност државних институција, то јест право тих институција да у складу са својим надлежностима прописаним државним уставом расправљају и одлучују о свим питањима од важности за друштво организовано

у државу. То је вршење суверене политичке власти сваке државе чланице УН, које има за сврху уређивање сваког за друштво и државу важног друштвеног односа, а то уређивање државне институције врше нормама устава, закона и других правних прописа. У сложено уређеним државама (федерацијама), каква је и БиХ тим прије што она у свом државном уређењу има и снажно изражене конфедералне елементе, то уређивање важних друштвених односа путем закона врше и федералне јединице, јер и оне на својој територији врше државну власт, у складу са расподјелом државних функција извршеном савезним уставом. Стога Република Српска има то уставно право, јер државне послове утврђивања и располагања државном имовином Устав БиХ није дао у надлежност ниједној институцији на ниову БиХ, већ је то право Устав БиХ прописао за ентитете, резидуалном клаузулом из члана 3. тог устава, према којој све владине (државне) функције које тим уставом нису изричито дате у надлежност институцијама БиХ, јесу надлежности ентитета.

Другим ријечима, чак ни тада УН, СБ УН нити било која држава, друга организација или појединац немају право да у држави против које се предузимају наведене мјере замијене њен парламент или суд (редовни или уставни), па да умјесто тог парламента доносе, односно намећу уставне, законске и друге прописе, нити да умјесто домаћих судова доносе судске одлуке

У члану 2. став 1. тачка 7) Повеље УН јесте прописано, како ће рећи познаваоци међународног права, да правило о немијешању УН у унутрашње послове држава чланица не дира у примјену принудних мјера по основу главе VII те повеље. Да подсетим, глава VII Повеље УН садржи правне норме о дјеловању УН, тј. Савјета безбједности УН, у случају пријетње свјетском миру, затим у случају нарушавања тог мира, као и чина агресије. Чланом 39. Повеље УН је прописано да СБ УН утврђује постојање сваке пријетње миру, нарушавања мира или чина агресије и даје препоруке или одлучује које мјере ће бити предузете ради превенције нарушавања мира, односно агресије, или васпостављања стања које је претходило нарушавању мира, односно агресији. Али, чак ни у тим случајевима Повељом УН није дато право не само УН и њеном Савјету безбједности, него и ниједној држави, а камоли појединцу, да се за вријеме примјене принудних мјера може мијешати у унутрашња политичка питања државе против које се предузимају те мјере. Другим ријечима, чак ни тада УН, СБ УН нити било која држава, друга организација или појединац немају право да у држави против које се предузимају наведене мјере замијене њен парламент или суд (редовни или уставни), па да умјесто тог парламента доносе, односно намећу уставне, законске и друге прописе, нити да умјесто домаћих судова доносе судске одлуке. Такав закључак недвосмислено произлази из садржаја свих одредаба главе VII Повеље УН, а и Повеље УН у цјелини.

Мимикрија Кристијана Шмита

Пише: Милан Благојевић
среда, 13 април 2022 14:14

Кристијан Шмит, председник Европског савета, у седишту Европске комисије у Бриселу